003449

Laisvoji Lietuva

LITUANIA LIBRE

Dr. KAZIMIERAS GRAUZINIS

Lietuvos Ministras Pietu Amerikai, kuris Pasiuntinybés veikla is Buenos Aires perkélé i Montevideo.

Cesna Radio

ADOLFAS CESNA

Radijo Technikas

Gamina radio aparatus ir taiso senus, repestingai ir prieinamomis kainomis. parduoda ir issimokéjimui.

Calle SAN FRUCTUOSO 1827

Montevideo

L I B R E R I A

ESAS

Geriausiu pasauliniu rasytoju knygos. — Ivairus popieriai: kartolinas, celofán ir kt. Rasomieji dalykai ir mokyklu rekme nys. — Atvirutes, albumai. Uzsakymus siunciam ir pastu. Priveza tranvijai:

7. 9, 12 ir 61

ARENAL GRANDE 2533

Tel. 2 72 53 Montevideo

Vienintelis Urugvajuje Lietuviu Mosaiku Ir Boldosu Fabrikas

-Du Draugai-

JULIAUS JAZAUSKO IR DIONISIO MILANO

Rastiné: calle BERNA 2347. Cerro

Fabrikas: calle BULGARIA 4146. Cerro

Daromas visiu rúsiu, meniskos ir paprastos mosaikas bei boldosai

Darbas garantuotas. Ekonomiskos kainos

Lietuviams Didelés Nuolaidos

PERSITIKRINKIT

P R O V I S I O N

WILNIUS

Jono ir Onos

Scesnuleviciu

Calle VIZCAYA 4149 esq. Berna

KRAUTUVE-BARAS

VIKTORO KUCIAUSKO

Calle PRUSIA 1851, kampas Bogotá

Telefonas: 22 13 26

Villa del Cerro

Didelis pasirinkimas visu rusiu maisto produktu. — Vietos ir uzsienio gerimai. Kainos ekonomiskos. — Lietuviskas patarnavimas — Lietuviams nuolaidos

---

Petro Evovlucko ir Alizo Vetos

PIENINE — BAR ALMASENAS

Calle BOGOTA 4151 Esq. BERNA

Telefonas: 22 11 94

Vairus pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei uzsienio gerimai

---

Berta Balcityte - Lauciene

LIETUVE MODISTE

Calle Treinta y Tres 1541, Piso 2

Montevideo

Paskutines Mados - Darbas Garantuotas

CINE Selecto

Vienintelis lietuvio P. Zukelio kinas Urugvajuje

c. GRECIA 1105-07 Cerro

Tel.: 22 11 25

FILMOS:

Visuomet paskutinés laidos, meniskiausios ir aukstos kokybés. Daugumos lietuviu ir kitatauciu gausiai lankomas kino teatras.

Laisvoji Lietuva

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Zurnalas

Metai (Año III) | Montevideo, Birželis - Junio, 1947. | Nr. 5 (29)

REVISTA
"LITUANIA LIBRE"

EDITADO POR LA
ASOCIACION CULTURAL
URUGUAY - LITUANIA

Aprobada y reconocida por la Ley del Gobierno Superior de la Nación, con la Personería Jurídica en el año 1941

Organo oficial y propiedad Intelectual de la misma.

Impreso en la
IMPRENTA FORTALEZA
Redacción, Administración e Imprenta
Río de Janeiro 4001
CERRO

Redactor Responsable:
JULIAN JAZAUSKAS
Berna 2347 CERRO

Administrador:
Antonio Brazys

Leidzia
Urugvajaus Lietuviv
Kultūros Draugija.

Metinė Prenumerata:
Urugvajuje $ 1.50 U.
Argentinoje $ 4.00 Rrg.
J. Amerikos V. 2 Dol.

Perlaidos siūsti zurnalo administratoriaus vardu; rastus - redakcijos:

LITUANIA LIBRE
Río de Janeiro 4001
Cerro, Montevideo,
Rep. O. del Uruguay.

LAS REPUBLICAS «AUTONOMAS» SOVIETICAS

Ya hemos comentado la ley dictada en la URSS prohibiendo el casamiento de rusos con extranjeros. Pero esa ley, además de todo lo que significa como retroceso y como falta de respeto a los derechos humanos más sagrados, tiene un agregado muy jugoso: en su última parte «se dan instrucciones a los parlamentos de las restantes repúblicas (las «autónomas») para que modifiquen su legislación en el mismo sentido»!!!

Nosotros nunca creímos en la autonomía de esas repúblicas, algunas de las cuales fueron incorporadas a la URSS por la fuerza, de acuerdo a cláusulas secretas del pacto nazi - soviético del año 1939, pero ahora este mismo decreto del gobierno soviético viene a darnos un fuerte argumento a favor de nuestra posición de no creer en dicha autonomía. Porque ¿de qué autonomía se puede hablar si los parlamentos de cada República, en lugar de hacer leyes, como en todas partes, se ocupan de cumplir las órdenes que les dictan de Moscú? Leyes como esta de prohibir el casamiento de todos los habitantes de una República con extranjeros, en todas partes del mundo deberían ser discutidas en el Parlamento. Pero los parlamentos de las repúblicas «autónomas» comunistas, no discuten nada: se limitan a obedecer órdenes.

Para eso viven en el paraíso comunista, y ríndan culto a Stalin!

«El Día»

* *

SACANDOLES LA CARETA

W. Citrine, dice: «La libertad de palabra de prensa de reunión a todos es rehusada salvo al partido comunista. Stalin goza de todos los derechos mientras que los cientos setenta millones de la U. R. S. S. asumen todos los deberes». El mismo líder obrero británico expresa: «La severidad con que el obrero es vigilado tanto en la fábrica como en la vida privada, como si se tratase de un malhechor no deja la menor duda de que reina en Rusia un régimen de opresión». «En teoria el obrero es el amo, pero en la práctica hace únicamente lo que se le permite».

El sr. Ignacio Quiroga Molina — escritor argentino — en su libro Rusia en Rusia, «Impresiones de Viajes» afirma categóricamente: «Que Rusia es un cárcel» y añade, «que como en las cárceles se trabaja, en las fábricas, minas, talleres y campos, bajo la custodia de inspectores fanáticos que quieren imponer a la producción un ritmo bolchevista; los habitantes viven hacinados, las horas de recreo, el vestido y el alimento están sujeto al arbitrio de impacables carceleros; hay miedo de hablar y generosas recompensas para la pérdida actividad del soplón de ofício, amén de muchisimas otras similitudes, que colocan al ruso por el delito de haber nacido en el paraíso soviético en condiciones semejantes a las que sufren los presos comunes en la sociedad burguesa.

Panait Istrait dice: «el único patrón en Rusia es la dictadura proletaria ejercida por el mayor déspota que ha conocido la humanidad y todo hombre en Rusia es un prisionero de esta misma dictadura.

*

LIETUVOS MINISTRO PIETU AMERIKAI Dr. K. Grauzinio

Žodis, Pradedant Lietuviska Radio Pusvalandi.

Brangús Tautieciai!

Jau kuris laikas kai girdime cia per radio vadinama lietuviska pusvalandi, neva «La voz lituana». Taine pusvalandyje betgi nieko lietuvisko nejauciame, isskyrus viena kita mums brangia melodija. Kitaip ir negali búti. nes ta «Voz lituana» organizuoja maskoliai lietuvisku komunistu ir isdaviku padedami. Todél supran tama, kad tame pusvalandyje tik profanuojamas Lietuvos himnas, tik maskoliski melai skleidziami apie neva laiminga gyvenima Tarybu Lietuvoje ir visokiais búdais dergiami lietuviai patrijotai, vadinant músu nelaimén patekusius brolius ir seseris uzgaulingais reakcionieriu, baltagvardieciu, fasistu, nacistu, rasistu ir panasiais vardais.

Negalédami pakesti siu melagisciu, cionyksciai lietuviai nusistaté laiks nuo laiko patiekti tikru ziniu is Lietuvos gyvenimo ir apie lietuviu tautos nelaimes ir man tenka garbé inauguruoti siuos tikrai lietuviskus pusvalandzius.

O kad maskoliu bolseviku propaganda mus melagystémis maitina, tai aisku kiekvienam sveikai galvojanciam lietuviui, nes gyvenimo faktai, deja, byloja tik apie baisias músu tautos nelaimes.

Bolsevikai tvirtina esa Lietuvos liaudis kuone vienbalsiai laisvu noru nutaré atsizadéti taip sunkiai iskovotos nepriklausomybés ir pri sijungti prie Sovietu Sajungos. Is kur gi, pasakykite, tuomet atsirado tie simtai túkstanciu ne laimingu lietuviu, kuriuos bolsevikai skubinasi isgabenti is Lietuvos, sakydami kad tai vis liaudies priesai?

Bolsevikai plepa apie laiminga gyvenima Tarybu Lietuvoje. Bet kodél gi músu tévai, bro liai, seserys ir kiti artimieji mums nieko apie tai neparaso? O jei kartais mus pasiekia vienas kitas ant menkucio popiergalélio parasytas zodelis is téviskés, tai ji skaitant mes tik pajunta me, kad Lietuvoje kaz kas neispasakytai baisaus darosi — tas susaudytas, tas kaléjiman uzdarytas, tas dingo, tas «miske», tas Sibiran iskeliavo.

Bolsevikai skelbia apie progresa, apie gerbuvi. Tai kodél gi net auksti valdininkai is Tarybu Lietuvos praso lyg didziausios malonés atsiústi is Urugvajaus koki padévéta kostiuméli? Jei taip gera Lietuvoje, tai kodél negalima ten laisvai nuvykti ir is ten isvykti, kaip is visu kitu krastu? Nieks gero neslepia, o tikrenybe pamate geriausiai itikétume ir nebútu reikalinga jokia propaganda. Nereikalinga bútu siústi komunistu delegatu, kurie grize vis. tiek teisybés nedris pasakyti.

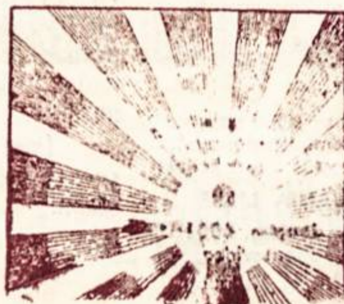
Jei taip gera Tarybu Lietuvoje, tai kaip suprasti tuos visus musu pabégélius, kurie velija geriau baisu varga kesti lageriuose, pusbadziai gyvendami, bet uz jokius pinigus nesutinka grizti Tarybinés Lietuvos rojun, kurio siauba pazino ant savo kailio 1940 - 1941 metais. Jie geriau sutinka eiti angliakasiais Belgijon, byle tik negrizti bolsevikiskon tévynén. Bolsevikai gi ir tos laimés pavydi músu pabégéliams. Visus pabégéliu turtus uzgrobe, dar protestuoja Belgijoj, kad pabégéliai priimami angliakasiais ir reikalauja juos jéga grazinti lyg vergus i ju sukurta baisu roju.

Visu baisiausia betgi Lietuvos nelaimé - tai nuolatinés masinés lietuviu deportacijos i Sibira, Vorkuta - Uralu siauréje, i Kazakstana. Bolsevikai varo lietuvius is savo krasto ir ardo seimas, elgdamiesi su músu broliais kaip viduramziuose buvo elgiamasi su vergais. Vyrus varo i Vorkutos angliu kasyklas, ju zmonas i kolchozus, o vaikus i bolsevikiskas stovyklas, kad uzauginti tikrais bolsevikais. Lietuvon gi bolsevikai gabena desimtimis túkstanciu isalkusiu rusu, mongolu, kirgizu ir panasiu kolonistu, bet tikru bolseviku, skubédami tokiu búdu visiskai isnaikinti garbinga lietuviu tauta ir ja visiskai palaidoti.

Apie tai raso mums kasdiena músu broliai pabégéliai, o net ir pats Paleckis per radio giriasi kaip lietuviai neva desimtimis túkstanciu ir dar su didziausiu entuziazmu keliauja matuskos Rusijos atstatinéti, palike Dievo valiai savo sugriauta tévyne. O cia mus maskolíaí maitina savo pasakomis apie nepaprasta progresa ir laime Tarybu Lietuvoje ir tikisi, kad atsiras dar tokiu klausytoju, kurie dar jiems patikés.

Jei kas seniau tikéjo ar abejojo, tai gyvenimo realybé turétu visus itikinti. Akyvaizdo je siu faktu, uztenka tik rimtai pagalvoti; kad suprasti teisybe ir tinkamai ivertinti maskoliu propagandos melagystes, nors jos ir lietuviskai bútu mums skelbiamos ir brukamos.

Per siuos lietuviskus radio pusvalandzius Tamstos, Brangús klausytojai, isgirsite tikru ziniu apie Lietuvos ir lietuviu pabégéliu gyvenima. O kad tos zinios daznai bus liúdnos ir baisios, tai jau ne músu, o tik músu ziauriu pavergéju, maskoliu bolseviku kalté.

LIETUVIAI, SU ATYDA PERSKAITYKITE

Idomus Laiškas.

Vienas, visiems pazistamas Urugvajaus lietuvis biznierius nesenai gavo laiška nuo savo giminiecio, kuris dabar randasi Vokietijoje. Jo giminietis pergyveno visa pirmaja bolseviku okupacija Lietuvoje ir savo akimis maté «išlaisvintoju» darbus. Pasitrauké per ugni, kada rusai su vokieciais jau kovési Lietuvos teritorijoj. Kadangi rusisku banditu agentai, arba lietuviski kislingai is «Darbo» pastogés tiktai giria raudonuosius budelius, tai mes si laiska istisai perspausdinam. Tokiu laisku simtus gauna Urugvajaus lietuviai, taigi ir sis patarnaus dar aiskiau pazinti kruvinuosius komunistus. Sis laiskas randasi redakcijoj ir kas nori gali ji visuomet pamatyti. Laiskas skamba taip:

Mano brangus!

Siandiena pas mus Velyku sestadienis, salta, nuotaika bloga, nieko néra, nebent duonos gabalas ir pora bulviu. Tévyné kur tai toli, prieso rankose. Tarp svetimuju jokiu vilciu, jokios ateities, viskas taip liudna.

Tik stai, jusu laiskas is Urugvajaus. Tai mums buvo tikra Velyku dovana, kuri praskaidrino nuotaika ir sudaré velykiska upa. Tikrai uz ji sirdingai dékojame. Nepaprastai graziu laiku laiskas atéjo. Rytoj Velykos! Mes jums labai dékingi. Dar maloniau, kad jus zadate padéti susitvarkyti ir pradéti nauja gyvenima.

As labai bijojau, ar kartais ir jus nebusite uzsikrété ta baisiaja pasaulio liga, tais rusu raupais, kurie siandiena kankina visa zmonija, kurie tiek vargo ir asaru atnesé ir dar daug atnes. Bet dékui Dievui, is laisko matyti, kad jus ta liga nesergate ir todél mus galésite suprasti bei atjausti. Bolseviku propaganda, ju kalbos, zmogui kuris arciau ju nepazista, gali daryti gera ispudi.

Daug kas is europieciu ir amerikieciu nenori mums tikéti ir negali suprasti, kad pasaulyje galétu buti toks melas, tokia klasta ir tokios neteisybés. Mums tai nenuostabu, nes mes jau juos pazinom is ju darbu, o kiti juos zino tiktai is ju zodziu.

Nedidelé Lietuva graziai gyveno, ramiai dirbo savo darba. Jos gerbuvis kilo ir ji niekam negrasino. Taciau bolsevikams tas atrodé pavojinga ir prievarta 1939 metais ivedé Lietuvon savo kariuomenés igulas, o 1940 metais klasta ir brutalumu uzgrobé visa Lietuva. Tuo met mes juos jau tikrus pamatém. Tai buvo apdriske, isvargé, iskankinti ir alkani zmonés. Jie nustebo pamaté visko pilna Lietuva ir socius, patenkintus jos gyventojus. Jie dar daugiau nustebo pamate pilnas krautuves gérybiu ir kad jose gali pirkti kiek nori be suvarzymu. Na ir pirko. Pirko ir pirko kas pakliuvo po ranka. Jiems tai atrodé nepatikétina, sapnas, savo akims nebetikéjo ir patys émé kalbéti, jog jiems Rusijoj aiskino, kad visur kitur yra tik badas, skurdas bei vergija ir darbininku didelé priespauda, o tik vienoj Rusijoj gerai. Ir kaip tada nenusistebés cia pamate visai priesinga vaizda. Komisarai pajuto pavoju ir tuojau griebési ir Lietuvoj ivesti savo tvarka.

Is ukininku tuojau atémé zemes, palikdami juos laikinais ukiu valdytojais, suvalstybino prekyba, pramone, miestieciams namus ir konfiskavo visas zmoniu santaupas bankose. Visu prekiu nezmoniskai pakilo kainos, o kitos visai pranyko. Darbininkams atémé visas teises. Darbininkas laisvai nebegaléjo pasirinkti darba, neteko teisés pereiti is vieno darbo i kita, nebeturéjo teisés pasiskusti, nes girdi dabar darbininku valdzia ir todél reikia tik dziaugtis. O jei kuris bandé mesti darba ar pasiskusti, tas buvo tuojau isveztas Sibiran arba susaudytas. Tokiu budu daug darbininku buvo nuzudyta arba isvezta Sibiran. Daugelis, kurie bolseviku iki siol lauké dabar atsipeikéjo, bet jau buvo per vélu.

Buvo ivesta pasauliui dar nematyta baudziava. Prasidéjo suémimai, kankinimai, zudymai ir kalinimai. Negaléjo zmogus buti ramus nei diena nei nakti. Jaunimas pradéjo slapstytis ir bégti i miskus. Zmonés bijojo nakvoti namuose, nes visi suemimai vyko naktimis. Ypatingai siaubas apeme visa Lietuva, kai 1941 metais, birzelio men. staiga atsirado buriai speciales kariuomenes. Si bolseviku kariuomene per kelias naktis suarestavo keliasdesimts tukstanciu lietuviu, visokio luomo, amziaus ir lyties. Jie lietuvius veze ir krove i vagonus lyg gyvulius. Paskui uzkale vagonus, pastate sargybas ir neprileido paduoti maisto ar vandens. Paskui transportais i Sibira. Zmones mire lyg muses. Vezdami isarde visas seimas. Vaikus atskyre nuo tevu, vyrus nuo zmonu.

Tuo paciu laiku prasidejo zudynes niekuo nekaltu zmoniu. Buvo zudomi ukininkai, darbininkai, moksleiviai, gydytojai, kunigai ir daugybe kitu profesiju zmoniu. Kankino ir zude neapsakomai ziauriais budais. Gyviems lupo oda, plese akis, liezuvius, leido vidurius, lauze kaulus, pjude specialiais sunimis ir t.t. Pats velnias nebutu isgalvojes ziauresniu kankinimu. Klyksmuose, asarose ir kraujuje bei dejavimuose paskendo visa Lietuva. Visur tik kraujas ir baisiai suzaloti lavonai.

As islikau gyvas, nes gyvenau Vilniuje, kur taip staiga nespejo surinkti zmones. Is veliau rastu dokumentu paaiskejo, kad tokiu zmoniu medziokliu turejo buti daugiau ir kad as buvau kandidatas i Sibira sekancioje medziokleje.

1941 mt. rusus puole vokieciai ir greit

(Versti.)

LIETUVIAI, SU ATYDA PERSKAITYKITE

Įdomus Laiškas.

(Uzbaiga)

juos smarkiai sumusé. Atsídusome lengvíau, tacíau neílgam. Kaíp tík atsírado vokiecíu cíviliné valdzía, prasídéjo tas pats kas buvo ír príe rusu. Tuomet ypatíngaí skaudzíaí nukentéjo zydaí, kuríuos vokíecíaí Líetuvoje íszudé beveík ikí paskutínío Líko kur ne kur po viena. Tuomet as gyvenau Vílníuje, R. Tauragele, K. su motína Tolucíuose ír V. Kursenuose. Líkímas mums buvo palankus, nes vísí islikome gyvi.

Bet staiga frontas pasikeité ir rusai vél artéjo prie Lietuvos. Prasidéjo bombardavimai is oro bei partizanu veikimas uzfronty. Zmonés pradéjo bégti kur kas ismané. Miestieciai trauké pésti, kaimieciai prisikrove vezimus vaziuoti vaziavo. Buvo uztvine visi keliai, sunkeliai ir laukai pabégéliais. Kiekvienas lauké iki paskutinio momento, nes nickas nenoréjo su tévyne skirtis. Taciau frontas smarkiai artéjo ir ne visi galéjo pabégti. Pirmieji rusu tankai labai greit prasiverze pro vokieciu pirmasias linijas ir labai daug pabégéliu aplenké. Kai buvo pabégéliams uzkirstas kelias, tai rusu tankai apsisuké ir béganciu vilkstinése vyk dé nezmoniskas zudynes. Jie vaziavo tiesiai ant vezimu ir traisk é gyvus zmones, vaikus, moteris bei senelius. Bégancius i laukus saudé is kulkosvaidziu. Keliolikos pabegéliu vilkstiniu, bolsevikai iszudé iki paskutinio zmogaus.

Spéjusiu pabégti likimas buvo taip pat nepavydétinas. Vokieciai pabégélius taip pat grobé ir varé i fronto ugni apkasu kasti. Kitus surinko nezmoniskose salygose fabrikuos dirbti. Tuo laiku anglai ir amerikieciai Vokietija bombardavo diena bei nakty ir jos miestai jau buvo sugriauti. Nuo tu bombardavimu zuvo labai daug ir lietuviu. Daug lietuviu zuvo ir vokieciu koncentracijos lageriuose.

Kas dabar Lietuvoje dedasi, ziniu gana mazai gaunam, bet gaunamos sako, kad rusai saltai ir samoningai naikina músu tauta. Eina tremimai i Sibira, eina zudymai ir partizaninés kovos Lietuvos jaunimo miskuose su okupantu policija. Taigi Lietuvoje kraujas ir kraujas, kancios, badas ir vergija. Lietuvon privaziavo labai daug rusu. Tiems rusams, kad raminti ir apgaudinéti uzsienio lietuvius duodamos lietuviskos pavardés ir jie atstovauja Lietuva, o lietuviai paversti beteisiais baudziauninkais. Visos atsakingos vietos uzimtos rusu, dauguma vyresniuju komisaru yra rusai su lietuviskomis pavardémis. Lietuvoje nieko lietuvisko nebeliko. Net ir músu miestu gatves rusu vardais pavadina. Jei ilgiau paseimininkaus, bus rusiskai pavadinti ir músu miestai ir pranyks Lietuva kaip pranyko 5 «autonominés» respublikos.

Vilniuje as verciausi prekyba ir kartu buvau knygyno vedeju. Gyvenau laisvai, sociał ir nebijojau rytdienos, bet i viena valanda visko netekau. Pabegom pesti su dviem cemodanais. Per degancia, dúmuose bei liepsnose paskendusia Lietuva pasiekem Taurage ir liepos 28 d. su R. perzengem Vokietijos siena. Is cia ir prasidejo músu kaipo tremtiniu kryziaus keliai. Per bombu griaunamus Vokietijos miestus mus atveze Cekoslovakijos parubezin ir pristate prie gelezinkelio darbu. Is sios katargos pabegau ir gavau geresni darba fabrike, bet neilgam. Ir cia artinosi rusai, taigi vel prise jo begti toliau. Atbegom ir apsistojom nedideliame Tiuringijos miestely ir cia gyvenom kol uzejo amerikonai. Bet veliau sia sriti amerikieciai uzleido rusams. Ir vel gavome begti iki pasiekem pastovia amerikieciu kariuomenes zona. Is cia amerikieciai mus atveze i Bavarija ir apgyvendino viename dideliame lietuviu lageryje, kuriame ir dabar gyvenam. Lageryje gyvenimas labai sunkus. Gyvename labai ankstai, valgome labai mazai ir devime labai plonai, uz tai dzíova pas mus bujoja.

Toliau tremtinys K. apraso savo seimos ir asmenius reikalus, kurie skaitytojams nebesudaro svarbos.

Amanda Bislyté

Susipratusiu lietuviu tévu, Stefanijos ir Jono Bisliu dukrelé, kuri lanko vidurine Montevideo Komercine Mokykla ir pasizymédama savo gabumais moksle graziai atestuoja lietuviu varda urugvajieciu tarpe.

Uruguajaus Lietuviai

BROLIAI IR SESERYS!

Sekmadieny, birzelio 15 d. 1947 m. 4 val. po pietu, U. L. Kultúros Draugijos patalpose, calle Rio de Janeiro 4001, Villa del Cerro, dideliu susikaupimu ir giliu sirdies skausmu minésime Lietuvos Gedulo Diena, arba septintaja músu tautos baisiosios tragedijos sukakti, kada sotu bei laiminga lietuviu krasta uzpludo maskoliski bolsevikai, klastomis pavergé ji ir i trumpa laika paverté ziaurios katargos ka léjimu bei kapinynu.

Prisiminsime, kad nuo tos dienos rusai komunistai sunaikino ne tik Lietuvos laisve, bet ir jos úki, organizacijas, mokslo istaigas, imones, prekyba, istorinius bei kultúrinius paminklus ir viska kas lietuviu buvo sukurta gana trumpame laisvo gyvenimo laike.

Prisiminsime, kad nuo tos dienos rusai susaudé desimtis túkstanciu geriausiu Lietuvos súnu ir dukteru vietoje, perpildé kaléjimus ir NKVD urvus, desimtimis túkstanciu lietuviu, o simtus túkstanciu sugaude naktimis ir lyg didziausius prasikaltélius isvezé i Sibira bado ir skurdo mirciai.

Prisiminsime Praveniskiu, Panevézio ir Telsiu masines skerdynes bei dabartine Lietuvos padéti, nes músu tautos likuciai ir dabar dar tebenaikinami visu azijatinio zvéries ziaurumu ir inirtimu.

Kad taip yra jau ir pasaulis akis atidaro, o mums sia tiesa tvirtina trecdalis Lietuvos zmoniu pabégusiu nuo bolsevikinio maro i Vakaru Europa, lietuviu tremtiniu laiskai ir gaunami laiskai is pavergtos Lietuvos.

Bet ka mums apie tai sako bolseviku propaganda? Kadangi Rusijos despotai nieko neisileidzia i pacia Rusija ir jos uzgrobtus krastus ir nieko neisleidzia, tai bolsevikai per savo papirktus agentus laisviesiems pasaulio lietuviams stengiasi ikalbéti, jog dabar Lietuvoj ne tik rojus, bet ji esanti «nepriklausoma ir turinti savo prezidenta».

Sitai slyksciausio melo propagandai jie pinigu nesigaili ir turi, nes apie 200 milijonu vergu veltui dirba keliolikai komisaru. Taigi is situ pinigu, arba uz isvogta Lietuvos turta apmokami ir músu pardavikai is «Darbo», daug kalba apie neva progresa Lietuvoje, apie statyba ir mokyklas, bet nei zodelio neprisimena, kad rusai lietuvius zudo, tremia Sibiran, púdo kaléjimuose, marina badu, kad rusai viska is lietuviu atémé ir paverté beteisiais darbo gyvuliais. Bet uz tai jie apie mus daug kalba Jie mus pravardziuoja «fasistais» ir kitais nebútais vardais tik todél, kad mes kaipo laisvi zmonés negarbinam Stalino despotijos, kruvinos maskoliu okupacijos nevadinam «islaisvinimu» ir keliam eikstén enkavedistu zvériskumus Lietuvoje. «Darbo» isgamos taipgi nepasisako, jog jie patys yra tikri fasistai, nes dievina maskoliu diktatúra, su naciais turéjo slaptas sutartis pries demokratini pasauli, su naciais dalinosi Europa, isprovokavo si kara ir su naciais susitare uzgrobé Lietuva.

Bet tie lietuviai, kuriems dar brangus tévu krastas, kurie zmogaus sirdimi jauciate savo broliu kancias Sibire, kitu vargus ir skurda istremime, masinius lietuviu zudymus ir zvériskus kankinimu, karta ir visam laikui privalo pabaigti su rusiskiems budeliams parsidavusiais lietuviais komunistais Urugvajuje, Argentinoje ir Brazilijoj. Gerai zinokim, kad uzsiprenumeruodami pardaviku laikrasti, duodami auku, skelbima ir eidami i ju parengimus, mes tuo paciu paremiam savo broliu skerdikus budelius ir primokam uz ta virve su kuria bútumém pakarti, jeigu komunistai pagrobtu valdzia Urugvajuje. Jie ta viesai ir visiems sako, o kai kurie musiskiu juos remia.

Kada jie kalba apie neva laisve ir gerbuvi Lietuvoje, mes juos turim paklausti:

— Tai kodél iki siol negavome nei vieno laisko is Lietuvos, kuriame bútu isgirta rusu okupacija ir ju valdzia? Tai giria tik «Darbas».

— Kodél laiskai is Lietuvos visi trumpi, dviprasmiski, ubagiskos isvaizdos ir net apie artimiausius gimines nieko nepasako?

— Kodél bégo trecdalis Lietuvos gyventoju, kada bolsevikai antru kartu priartéjo prie Lietuvos, jei jie nesé laisve ir gerove? Ir bégo ne kapitalistai, kokiu Lietuva neturéjo, o bégo darbininkai, neturtingi úkininkai ir valdininkai.

Rusu nupirkti «Darbo» komunistai nesigédina sakyti, kad Lietuva laisvu noru isijungusi i Sovietu Sajunga, bet kodél jie nesako, kur dingo lietuviu tautos politinés, kultúrinés ir tautinés organizacijos, tu organizaciju vadai, veikéjai bei aktingesni nariai?

Kodél jie neparaso, kur déjo suimtuosius ir i Sibira isveztuosius? Kodél neleidzia tévams susirasti savo vaikus, vaikams tévus, zmonoms vyrus ar kitus seimos narius? Jie piktai plústa músu pabégélius ir nori, kad juos atiduotu rusams nuzudyti, bet nei zodelio nesako, kad rusai sugrazintu Lietuvon i Sibira ar kitur istremtuósius lietuvius. Kodél «Darbas» nieko nesako, kad rusai komunistai Lietuvoje panaikino viska lietuviska ir prievarta ivedé rusu pinigus, pasta, policija, rusu kalba istaigose ir nugriove músu istorinius paminklus stato ju vietoj rusams bolsevikams, kaip ir músu miestu gatves pavadina rusu vardais?

Apie tai viska suzinosime ir priimsime atatinkama nutarima SEKMADIENY, birzelio 15 d., 4 val. po pietu Kultúros Draugijos patalpose. Visi tikrieji lietuviai dalyvauja Lietuvos Gedulo Dienos minéjime.

Gedulos Dienai isleistas atsisaukimas.

Lietuvos Respublikos Nepaprasta Pasiuntini Ir Igaliota Ministra Pietu Amerikai
Dr. K. Grauzini su šeima
Argentinos lietuviu organizuotos visuomenés atstovai ir lietuviu parapijos kunigai, susirinke Buenos Aires uoste palydi ji i laiva, perkeliant Lietuvos Pasiuntinybe Urugvajun.

LIETUVIO BALSAS NUO PIETU POLIO

Jau gerai nepamenu, kuris tai músu poetas yra pasakes savo eilérastyje:

— Lakiok belaukiojes, pauksteli grazus,
kur túpsi, ar pats bezinai. —

Ir su manimi panasiai atsitiko, kaip su tuo skrajojanciu paukšteliu. Gyvendamas zydriojoj téviškés padangéj ir lankydamas gimnazija, niekad nebuvau nei sapnaves, kad beskraidant po melynasias pasaulio erdves, teks nutúpti paciame zemés rutulio gale — Pietu asigalyje — Ugnies Zeméje. Mokydamasis Amerikos zemyno geografija, buvau susidares ideja, kad Ugnies Zeméje turi búti labai karsta. Niekad nebuvau manes, kad man teks atsidurti Čilés valstybéje, taip toli nuo brangiosios tévynés, nuo jos numylétu kloniu ir misku, taip toli nuo jos zaliuojanciu pievu ir kvepianciu giriu, skambanciu paukšciu giesmémis ir lietuviu dainomis, taip toli nuo namiskiu, giminiu ir artimuju, ten uz júru mariu, uz mélynuju, kur du galingi vandenynai — Ramusis ir Atlantas — maiso savo súrius vandenis ir plukdo putojancias bei niekad nerimstancias bangas. Beziúrint i begalines júru platybes, nenoroms ateina i galva didziojo Maironio zodziai:

«Issisupus placiai vakaru vilnimi, man kru tine uzliek savo salta banga», sukeldamos sieloje tévynés Baltijos pasilgima.

Nors dar nesu perdaug senas, taciau jau teko pergyventi du pasaulinius karus. Pirmojo Pasaulinio Karo audra mano gyvenimo laiveli nubloské i pacia Rusijos giluma, i pacia Mask va, kur teko pergyventi ir iskentéti nemazai var gu bei pergyventi visus kruvinosios komunistu revoliucijos ziaurumus bei nezmoniskumus.

Norint pazinti komunistus, uztenka tik pamatyti kaip jie elgiasi su tiesa ir paciu zmogumi. As dar tebebuvau vaikas, bet daug kruvinu komunistiniu ziaurumu liko neisdildomi visam mano gyvenimui.

Dabartinis issiliepsnojes Pasaulinis Karas mane uzklupo Italijoj, Torino mieste bestudijuojant teologijos mokslus. Tenai taip pat teko pamatyti viska naikinancius bombardavimus ir pragaistingas karo pasékas. Dziaugiuosi laiku baiges teologija ir gaves kunigystés sventimus. Jei búciau likes Italijoj kokius metus ilgiau, nezinau ar búciau beisneses sveika kaili.

Bútu perdaug ilga ir skaitytojams nuobodi mano gyvenimo istorija ir kelioniu nuotikiai, Viena tik pasakysiu, kad man jau teko daug keliauti ir daug «svieto matyti». Dabar. atsidúres Cilés valstybéje ir surades ramu kampeli paciame Pietu asigalyje, dziaugiuosi galis truputi pailséti ir laisviau atsikvépti po didziuju vétru ir audru bei po ilgu kelioniu.

Dabar, gyvendamas moderniame Punta Arenas mieste ir dirbdamas sielu apastalavimo darba, laukiu kada vél suskambés músu tévynei laisvés bei nepriklausomybés varpai ir kada nutilus kanuoléms ir isiviespatavus taikai tarp visu tautu, vél galésiu grizti i numyléta tévyne ir dirbti naujam jos suklestéjimui. Tai bu-

vo mano jaunystés svajoné ir gyvenimo uzsibréztasis tikslas. Vien tik tos minties vedinas ir eidamas savo pasaukimo keliu, apleidau savo gimtaji krasta ir isvykau nzsienin. Pasiruos ti visokiariopam apastalavimo darbui ir paskui grizti Lietuvon, dirbti savo tautos medziaginés ir dvasinés pazangos kélime. Nors jau penkiolika metu, kai bastausi po apskrita zemés kamuoli, bet nenustojau vilties sugrizti laisvon tévynén ir búti jai naudingu.

Kai del «Laisvosios Lietuvos», tai manau, kad ne tik mane, bet ir kiekviena savo krasta ir zmones mylinti lietuvi, bus suzavéjes sis ido mus ir kilnus laikrastis. Jis skirtas suvaidinti svarbu uzdavini ir atlikti auksta misija lietuviu iseivijos tarpe, siais músu tévynei tragingais laikais ir neaiskiais ateities horizontais. Zadinti ir gaivinti lietuvybés dvasia ir, neziúrint ideologiju pasaulézvalgu ir ivairiu partiniu sroviu skirtingumu, jungti ir vienyti visus, po platu pasauli isblaskytus lietuvius i bendra ir ryztinga pastanga, padéti Lietuvai laike karo audru pra rasta neprikiausomybe atkovoti. Tai begalo grazus. saunus ir didingas súkis, paskleistas lie tuviu iseiviu tarpe. Kelias tam tikslui pasiekti — tévynés meilé, savitarpé tolerancija ir zmoniskumo ugdymas. Tai vieninteliai lietuviu vienybés ir susivienijimo saitai, tai vienintelé salyga atkariauti prarasta laisvés véliava. Man be galo dziugu ir malonu matyti tas «Laisvosios Lietuvos» suprastas gyvenamasis momentas, paskleistas súkis, ryztingas apsisprendimas ir pasirinkta orentacija — zengti tiesiu keliu, tiesia linija i pilna ir visiska Lietuvos laisvés ir neprikiausomybés atgavima. Laisve pamége ir pamyléje, mes nenorim niekam vergauti, mes nenorim jokiu okupantu, nei ruduju naciu, nei raudonuju maskoliu. Mes visomis savo dvasios galiomis ir sielos gelmémis visuomet versimes i laisve, kaip arai kad verziasi i saule, i dan gaus aukstybes. Nei nacis nei bolsevikas neturi jokiu teisiu i músu krasto pavergima. Kiek viena, kad ir maziausia tauta turi igimta teise i laisva ir savarankiska gyvenima.

Kryzuociu karai, baudziavos laikai ir spaudos draudimo kovos jau gerokai mus pamoké ir uzgrúdino músu dvasia. Mums yra aiskús músu kaimynu uzsimojimai Pabaltéj. Be to, raudonoji armija, apart imperialistiniu uzsimojimu, siekia dar komunistinés ideologijos igyvendinimo uzimtuose krastuose. Nori isrísti socialini klausima kruvinaja revoliucija. Proletariato geroves ir komunistinés revoliucijos vardan viska griauna ir naikina, ka tik sutinka pakeliu. Raudonieji enkavedistai tai galima sakyti, visiskai suzvereje zmones, be jokiu pagrindiniu zmoniskumo taisykliu ir jausmu. Tai mums aiskiai kalba abi músu krasto okupacijos su nekaltu zmoniu kankinimais, masiniais zudymais ir trémimais Sibiran. Tai kruvinojo komunizmo rezultatas, kuris pastato zmogu pries zmogu, viena visuomanés klase pries kita, siekdamas visisko priesingos klasés sunaikinimo. Jo tikslu pasiekimui, visos priemonés yra leistinos ir pateisinamos.

Kai kurie músu tautieciai, susizavéje raudonosios armijos pergalémis, suvilioti melagingos komunistu propagandos súkiais bei zadamomis demokratinémis laisvémis okupuotuose krastuose, émé simpatizuoti maskoliams, lai kydami músu tévynés islaisvintojais. Rasytojo K. Verax zodziais tariant, geriau mirti negu toki islaisvinima turéti. Reik búti labai naiviam, kad nematyti spendziamu pinkliu músu tautos laisvei ir gyvybinéms jégoms. Tokiems lietuviams tautieciams, matyti, daugiau rúpi komunistiné ideologija ir propaganda, kaip tévynés reikalai ir jos laisvé.

Baigdamas savo rasinéli, nuosirdziai linkiu «Laisvosios Lietuvos» vadovybei ir jos bendradarbiams didziausios kloties ir pasisekimo, dirbti nenuilstamai pasirinkta linkme. Gerai zinau bei suprantu visas kliútis ir sunkumus, su kuriais tenka susitikti siam zurnaliukui siais taip sunkiais laikais ir dar svetimame kraste. Bet nereikia pamirsti, kad kilnios mintys ir didingi darbai gimsta tik varguose ir skausme. Tad neapsimoka nusiminti ir nuleisti ranku. bet zengti drasiai ir ryztingai pasirinktuoju keliu.

As asmeniai esu patenkintas sito zurnaliuko lietuviska kalba ir jo dvasia, medziagos aktualumu ir ivairumu bei kilniu siekiu vienyti lietuvius iseivius, bendram Lietuvos laisvés atgavimo darbui. Dirbkite si kilnu ir dideli darba. Jús laimésite, nes júsu puséje tiesa.

Kun. Mecislovas Puscius S. S.

Kepalas

Jaunas ciagimis lietuviukas, kuris su savo téveliais gyvena Argentinoje, Berisso mieste ir yra darbstus tenykstés lietuviu draugijos «Min daugas» narys.

Dr. V. Kudirka.

MARTYNUKAS

(Tesinys)

— Pasakyk teisybe, jeigu kaltas! — atsiliepe is leto ir svelniai Svedas. — Gal būt ka pavogei, pas lepei. Dar tu vaikas ir galejai paklysti.

Martynukas, paminejus teva, net pazaliavo, bet dabar pavadinus vaiku, isdidziai pakele galva.

— Blesio sarcio ieskojau, — vis savo tvirtino. — Skubinau, ponas policininkas mane sulaike, norejo uzdaryti, tai pabegau.

— O blesi radai? — paklause pasityciodamas uredninkas.

— Radau ir supanciojau. Parodysiu ji ponui, jeigu netikite.

— Velnio vaikas!

Policininkas, baisiai inirtes, atsistojo ir pagrumojo kumsciu.

— Palauk, dar as tau duosiu!

— O gal teisybe sako! atsiliepé pagalvojes vaitas. «Ka jis ten nesios. Tai zinoma, kad dvare prie arkliu stovi. Uz vagyste nieks nei nesiskundé. Ar tai jam. Ot nusigando ir tiek! Bet uz pasipriesinima valdziai reikia uzdaryti jis ant duonos ir vandens, Tegul ir kita syki paminés.

«Teisingai! patvirtino teiséjai.

Vaikas pradéjo verkti.

«Tarnauju. Kas arklius ganys! Ponas nutrauks man alga!

Vis délto niekas jo neklausé. Gaikciojanti is verksmo paémé Sauklys uz rankos ir isvedé. Atidaré kieme tuscia tvarteli salia rastinino meitélio, istúmé ji ten, uzrakino duris ir nieko nepasakes nuéjo prie kito darbo.

Tvartelyje be grindu, uzverstame visokiais rastinés baldais, liko didvyris vienas sau. Atsisédo zeméje ir gailiai verké.

Dabar jau po visko! Suzinos ponas, arba uzrasys bausme, arba paims kita piemeni. Tévui irgi viska papasakos kaimynai, o namo nei nepasirodyk. Vienminciai juoksis ir tyciosis juo.

Verké Martynukas, kol isteko asaru ir jégu. Paskui, nuvarges, sumustas, alkanas, uzmigo, lyg pailses gyvulélis, susirietes i kamuoli ant siaudu saujos.

Sauklys ji isbudino atidarydamas duris. Davé jam duonos ir vandens, imeté taip pat tuos nelaimingus, sudriskusius trinycius. Vaikinas pradéjo jam rankas buciuoti.

«Brangus mano déduléle! paleisk mane prie arkliu. Cia prapultis man!

«Treciadieny paleisiu.

«Treciadieny! O Jezau! Na, tai net po penkiu dienu.

«Na, o ka? Taip nuteista. Gana jau aimanuoti, o kad nebútu nuobodu, tai te siaudu. Nupink man skrybele.

«Nupinsiu, kad tik tévas nezinotu.

Oo, dar is vakaro buvo.

«Ar labai barési?

«Zinai, kad noréjo cia ateiti, tik neleidau.

«Oi, varge tu mano varge! Kur as pasidésiu dabar?

Sauklys nusisypsojo ir iséjo.

Viena vakara Sauklys jam atidaré duris.

«Na, jau atsédéjai. Gali eiti namo.

Vaikas islékė i kiema lyg pasiutes, vienok, jau uz vartu ant kelio, stabteléjo, nezinodamas, kas daryti toliau.

«Martynuk, kazin kas is salies pamazu súkteléjo.

Apsidairé. Tai buvo Roziké, kuri jo cia lauké.

«Vargdienéli, nepyk ant manes, taré, matyti susigraudinus: «per mane tiek kentei. Jeigu búciau zinojusi, kad tau taip nepasiseks, tai búciau pati éjusi.

Vaikinas atkakliai pakélé galva.

«Tai snekta! Ar tai tau, moteriskei, kístis i tokius dalykus? Man, vyrui tai kas kita. Sakai, kad nepasiseké. Kaip gi? Ar kas nuo manes atémé? Oo, padaviau kam reikia. O bet neispliauskíau. Kaip kitasyk siúsi, tai dar geriau apsisuksiu, jau mokésiu. Kitasyk jau mane i duobe nebesodins. Taip ji man isipyko, kad negaliu apsakyti.

Pasipurté, lyg suo po maudynés ir éjo kartu su jaja Kareiviskés link.

«Tarnyste tai tikrai prapuldysiu, vienok biauriausia tai su tévu! Vai, jis man! Dar is músu giminés niekas kalejimo nesedejo. Padariau visiems geda. Oi, bus man!

«Eisiu su tavimi pas teva, nes esu kalta, kad taip atsitiko».

(Uzbaiga bus)

Juozas Kėkštas.

TOLIAI NEMELAVO

Nemelavo toliai mėlynieji
Kai man kelia rodé tolima,
O pagelte lapai, krisdami pavéjui,
Klojo siurpu guoli man.

Sunkiom asaromis zemé mirko,
Lietum véjai prausé veida man,
Pakeléje berzas vienisas pravirko,
Sokomis pamojo tolin vedamam.

Jau gyvenimo visi keliai palúzo,
Jis ne motina man buvo, pikta pamoté,
Sirdy dziaugsmas ir viltis suduzo,
Liúdési krutinéj pameté.

Pikti zmonés niekina ir mina
Mano sirdi, akausmo rausiama,
Kuri vétroj, súkuriuos hamsino,
Skelbia daina nepriklausoma.

Mano kelias nuolat vingiaís
Éjo kalnais ir pakalnémis,
Zmogu uzgulé gyvenimas sustinges
Nesuprantamais pavojais ir nelaimémis.

Toks likimas laisvés armijos kareivio,
Kuri musé ir ant kryziaus koré.
Tai dalia suduzusiu laivu júreivio.
Kitos niekad nenoréjau ir nenoriu.

L. Virbickas.

MYLIMAI ŽEMEI

Zeme, mano zeme, zeme numyléta,
Amziais kur gyveno mús tévu tévai!
Sodziais padabinta ir gélém nuséta,
Man esi gyvybé ir sirdies namai.

As tave, kaip siela, saugosiu! gédésiu,
Kol krutinéj mano plaks gyva sirdis.
Tavo brangu varda Lietuva minésiu,
Kol pats gyvas búsiu, kol tarnaus mintis!

Is toli svajonéj po laukus keliauju,
Naktimis sapnuoju kalnus ir miskus,
Gulant man ar keliant mintys nesiliauja
Traukti i tévyne, i tévu laukus.

Tavo giriu kvapa uzmarsty alsuoju,
Po dirvas bégioju, padangéj laisvoj...
Vos akis atmerkiu — siela vél dejuoja
Ilgésio parbloksta zeméj svetimoj.

Zeme, darbo zeme, mano kudikystés,
Tu likai svajoniu ir sapnu salis.
As tave myléjau nuo pacios jaunystés,
O dabar kaip myliu — kas bepasakys?

SIAURÉS LOKYS

Siaurés lokys — baisus zvéris,
Nuolat iesko zmoniu kraujo,
Nors ir daug yra isgéres,
Bet vis iesko naujo, naujo.

Nuo Uralo lig Balkanu
Ir kur bég Nemunas sraujas,
Tyso begalés lavonu
Ir upémis teka kraujas.

Jo auku nesuskaityti,
Bet besotis grobia naujas,
Kito ten nesimatyti,
Kaip tik aimanos ir kraujas.

Bet panúdus visur lysti —
Net i sirdi pabaltieciu,
Ar nepriseis karta plysti,
Nuo smúgio amerikieciu?

Pranas Savarbmod.

DOLOMITAI

Is cia zemyn,
issilgai zvilgsnio vielu,
lengvai pasiektum bedugne,
bet reikia ziúréti tolyn:
is uolu
istryks dolomitinés ugnys.

Zvilgsnio neuzgesysi
placiojoj uoloj,
i ledyna pavirtusioj.
Akys degs, o tu nenurimsi,
Aukstas kalnu statmenoj,
ir tvirtas.

Juozas Kékstas.

IS ITALIJOS LIETUVIU KULTŪRINĖS VEIKLOS

Italijos lietuviu visuomené kiek galedama rúpinasi iseivijos kultúros reikalais. Pasiuntinybé prie Sv. Sosto, Centrinis Lietuviu Globos Komitetas. Kunigu Sajunga, studentija — nors ir sunkiose, kiekvienu atzvilgiu, salygose — sugebéjo parodyti gera reikalo supratima. Tasai susirúpinimas neprileisti tremtiniu prie susmulkéjimo ir nusikultúrinimo svetimoje júroje gaunamas pastebéti visu pirma lietuviskos knygos ir periodines spaudos reikalingumo supratime.

Nuo 1945 m. einantis Romoje «Lietuviu Balsas», pradzioje spausdintas rotatorium, veliau isaugo i rimta ir idomu menrasti, savo lygiu prasokusi ne viena V. Europos tremtiniu laikrasti. «Lietuviu Balsas» yra zymus ne tik tuo, kad buria apie save zymesnes Italijos lietuviu publicistines ir literatúrines jegas, bet taip pat ir tuo, kad sujunge visus be paziúru skirtumu lietuvius bendrame lietuviskame darbe. Tai yra ypac svarbu prisiminus kitu krastu tremtiniu tarpe pasitaikancius siuo sunkiu laiku mazai suprantomus ir kenksmingus nesutarimu poreiskius.

Paskutini laiku laiku del medziaginiu ir kitu sunkumu «Lietuviu Balsas» laikinai sustojo ejes. Turima taciau vilties, kad visi sunkumai bus nugaleti ir neprileista laikrascio prie zlugimo.

Be «L. Balso» Italijoj siuo metu eina dar sie laikrasciai: Pizos lietuviu studentu rotatorium spausdinamas ménrastis «Prosvaistés», R. Emilia stovyklos laikrastis «Aidas» ir Monzos lietuviu neperiodinis leidinys «Liepsnos».

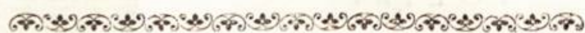
1946 m. pradzioje Romoje iséjo is spaudos Juozo Kéksto antroji poezijos knyga, isleista S. Gabriúnienés, apimanti autoriaus sukurtus eilérascius 1938 — m. laikotarpyje, Tu paciu metu rudeni noréta isleisti minéto rinkinio antroji laida, taciau susidarius sunkumams leidéjas (autoriaus kúrybos draugai) surinkes naujausius poeto Italijoje sukurtus eilérascius isleido juos «Staigaus horizonto» vardu.

Tuo paciu metu iséjo is spaudos Petro Babicko poezijos rinkinys «Toli nuo tévynés».

1947 m. vasario mén. Romoje isvydo dienos sviesa V. Sauliaus paruosta spaudai Vytauto Macernio pomirtiné poezijos knyga «Vizijos». Knyga isleido Centrinis Lietuviu Globos Komitetas. Joje telpa taip pat dalis V. Macernio sonetinés kúrybos. Sios jaunai likimo palauztos, sviesios poetinés asmenybés rinkinio iséjimas Romoje yra reiksmingas, gal net simboliskas músu literatúros ivykis,

Pastaruoju laiku ruosiama spaudai eilé kitu knygu: Bernardo Brazdzionio eilérasciai italu kalba, Henriko Nagio, laiméjusio 1946 m. «Patria» leidyklos literatúros premija, antroji «Eilérasciu» laida, V. Siauliaus paruosta naujosios lietuviu poezijos antologija. Pastaroji bus suskirstyta ne pagal autorius, bet nauju, tematiniu poziúriu.

C. C.

NARSŪS ZEMAICIAI

Daugelis músu pazista zemaicius ir ju grazuji krasta. Tai saviti, griezto búdo ir uzsispyre lietuviai. Ju búdo savitumui daug prisidéjo ir tas, kad Zemaitijoje éjo didelés ir ilgos lietuviu kovos su kryzuociais ir rusais.

Nedidelis zemaiciu miestelis Kraziai yra pagarséjes kaipo ziaurios lietuviu kovos su rusais, uz savo tikyba vieta. Kraziai senovéje buvo nedidelé pilaité. Véliau cia Jogaila pastaté pirma kataliku baznycia Lietuvoje. Net kelis sykius si baznycia degé, bet vis buvo atstatoma ir dar graziau ispuosiama. Caru Rusija ir cia numaté savo sostui pavoju. Pradzioje rusai uzdraudé baznycia, o véliau panoro ja visai uzdaryti, motyvuodami, kad baznycia gali griuti ir daug zmoniu uzmusti.

Cia zemaiciai suprato pavoju ir nutaré geruoju nepasiduoti. Kai buvo gautos tikros zinios, kad rusai yra nusprende ju baznycia uzdaryti, tuomet t. y. 1893 metais, is visu apylinkiu rinkosi zemaiciai ir saugojo savo baznycia. Pakaitomis, diena ir naktimis buvo perpildyta baznycia zemaiciais, kurioje jie giedodami sventas giesmes lauké gubernatoriaus atsakymo, kad ju baznycia bus palikta ramybéj arba neuzdaryta.

Pagaliau atvyko ir Kauno gubernatorius manydamas, kad susitaikins geruoju su zemaiciais. Bet sie ji uzsivaré ant visku ir priverté rasyti paciam carui telegrama, kad baznycia bútu palikta lietuviams. Delsenciai gubernatorius telegrama rasé, nes lauké is Varniu kazoku, kuriems buvo duotas isakymas skubiai atvykti ir jéga isvaikyti zemaicius.

Uz poros valandu, Kraziu miestelyje pasipylé girtu kazoku gaujos ir durtuvais bei kardais puolé besimeldziancius zmones. Daug tada zemaiciu paaukojo savo gyvybe, o likusiems gyvais prasidéjo laukinés egzekucijos. Kazokai pasipylé po kaimus, gédino moteris, plaké nagaikomis, koré ir vare Sibiro katargon vyrus. Bet zemaiciai laimejo. Budelis gubernatorius Klingerberg buvo paties caro istremtas Sibiran, kur jam túla moteris rúgstimis isdegino akis ir jis pastipo aklas. Paskutini Rusijos cara pati Rusijos liaudis su visa seima niekingai susaude, bet Kraziu baznycia stovi savo vietoje ir liúdija pasauliui apie zemaiciu narsa, ginant savo zeme ir tikejima.

Ne kito likimo susilauks ir raudonasis budelis Stalinas, bet zemaiciai bus laisvi.

J. Miklovis - Dauksys.

NEVYKĖLIŲ SPAUDA

Visasame kultúringame pasauly yra leidziami zurnalai ir laikrasciai, kurie savo tikslu statosi zmoniu svietima, ju auklėjima ir gyvenimo lengvinima. Tokia spauda uzpildo pasaukimo zmonės, kurie tame supranta ne ambicijos ar biz nelio, bet ypatingai rimta ir didelės atsakomybės pareiga.

Mes, Urugvajaus lietuviai, savo viesajai gėdai turime músu tautos pardaviku neva laikrasti «Darbas», kuris ir panasumo rimtam laikrasciui neturi. Bet su siuo «laikrasciu» kurijoziné ypatybė yra toji, kad ji uz svetima grasi leidzia ir priraso nemoksos vaikėzai, kiaurai krite neva politikieriai ir uz tamsius darbus is Lietuvos pabėge didvyriai, o skaito nekurie ir suauge zmonė, kurie save net rimtais skaitytis nori. Bet tai nėra spauda, o vaiku kliedėjimas ir sarlatanu darbas.

Nusibodo bernuzėliui pas tėva dirbti, o cia ir mokykla net dvi ziemas lankė, popieri péc‹oti gerai moka, tai gi nerades sau tinkamo darbo Lietuvoje, isvyko i tolimus krastus. Cia manė rasias pusiau laukinius zmones ir turėdamas «mokslo», tikėjosi dideliu zmogumi tapti. Taciau skaudziai apsiriko vargselis. Tiesa, cia auga atograzu vaisiai, bet ju veltui niekas neduoda; reikia dirbti ir net daugiau nei Lietuvoje, jei nori duonos kasni tureti. Fizini darba dirbti nenori, jis sunkus. Nuplyso batai, apdilo kostiumas, kai kur net pasirodė skylės. Skrybelė nuo prakaito ir karstu saulės spindu liu pakeitė spalva. Blogai... Neissipildė svajonės. Mano, reikia veikti, bet kaip? Rado saujele tokiu pat saulės broliu, padaro «draugija» ir nutaria leisti «laikrasti». O jau paskui raso viska kas tik i galvele ateina, raso ne til: nesa mones, bet melus, uzgauliojimus ir insinuacijas. Tai reiskia spauda. Bet nėra ko nei pykti. Is tuscios galvos negi parasysi ka nors gudresnio ir rimto. O jie naudodamiesi neribota spaudos laisve, neturėdami jokios kultúros, nesilaikydami nei elementariu padorumo désniu ir neturėdami maziausios nuovokos apie spaudos paskirti, nei neraudonuodami kolonijai kalba: — Dabar Lietuva laisva, ja islaisvino Stalinas, dabar Lietuva laiminga. —

Laukite issigime Agraciados vadukai ir lietuviu darbininku isnaudotojai, gal greit, labai greit ir jus taip islaisvins!

(Versti)

Harry S. Truman

Jungtiniu Amerikos Valstybiu Prezidentas, kuris birzelio 7 d. s. m. kalbėdamas i Amerikos kariuomene pareiskė, jog Amerika niekad neissizadės tu idealu dél kuriu ji kariavo. Jis dar karta pareiskė, kad smurtu pavergtoms tautoms turės búti sugrazinta laisvė ir galútinai pasalintas pavojus, kad jos galėtu vél tapti agresijos aukomis.

Amerika viska padarysianti, kad atstacius sugriauta pasauli ir davus jam teisinga bei pastovia taika. Sito ji sieksianti naujosios tarptautinės organizacijos ribose.

Nors jis savo kalboje ir prisiminė, kad bus sulaikyta imperialistinio komunizmo ekspansija, bet Sovietu Sajunga daro kaip ir dariusi savo. Ji skubiai sovietizuoja Balkanus, jos léktuvai bombarduoja tautine Kinijos kariuomene ir griauna taika bei pasaulio atkúrima. Tai gi kas kalba, o Stalinas su savo ekspansija vaziuoja.

(Uzbaiga is 13 puslapio)

Paskaicius «Darba», is jo tono, ziniu ir bendrai turinio gauni ispudi, kad tai nę vien tautos isgamu, bet sykiu dvasios ir proto nevykėliu spauda, kuri neatvaizduoja nei pavergtos ir ziauriai naikinamos Lietuvos tragedijos, nei pacios kolonijos realybės, bet vergiskai ir niekingai tarnauja okupantui. Net iki slyksciau sio nusizeminimo garbina diktatura ir laukinėmis priemonėmis ja vykdancius rusus. Bet cia taip pat: «valug Jurgio ir kepurė». Kokie yra «Darbo» leidejai bei redaktoriai, tokis ir ju neva laikrastis. Negi saule kalta, jei jos aklas ne mato.

Músu komunistai mano, kad spauda yra tam, jog joje galima fabrikuoti melus pries pa vergta Lietuva, girti rusus ir jau bus viskas ge rai. Jie mano, kad ir kiti lietuviai kultúriniai lygus ... s ir demagoginiais melais bus galima juos itikinti garbinti rusus. Klysta vargseliai.

Visuomené vis labiau susipranta ir greit nelikis tokiu, kurie kaipo susipraté lietuviai skaitytu gruzíno garbinini o paskvili. Rusiskos spaudos leidėjams laikas butu susiprasti, karta surimteti ir nedaryti gedos lietuviu iseivijai.

Susipraskite, jei nors laseli dar turite savo gimtajam krastui meiles. Búkite tikrais lietuviais, o ne tamsiu ir kulturingo pasaulio nekenciamu rusu. Susipratimas po laiku bus labai negailestingas jums, kaip dabar jús esate negailestingi zudomai Lietuvai.

«Darbo» skaitytoja.

REGINA MINETAITÉ

Partera

Grecia 3432 Teléf. 22 10 54

ALBINO ŽEBRAIČIO

Bar — Billar

Calle Inglaterra 1850. Cerro.

Ivairús vietos ir uzsienio gérimai, ekonominés kainos. Nuolatiniai bilijardo losimai. Rami ir lietuviu mégiama vieta.

PRANO TOTILO

Bar — Almacen

Calle Portugal 3302. Cerro.

Visu rúsiu maisto produktai, ivairús vietos ir uzsienio gérimai, ekonomiskos kainos.

Cerro lietuviai daugiausiai cia renkasi, smagiai praleisti laika.

Jonas Aukštuolis

Buves pirmasis Lietuvos Ministras Pietu Amerikai, kuris bolseviku istremtas is Lietuvos, dabar kankinasi sovietines Moldavijos katargoje.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

LIETUVOS MINISTRO PADĖKA

Nuoširdziai dėkojame gerbiamiems Urugvajaus lietuviams uz tokia malonia ir saunia vakariene, kuria mus pagerbete atvykus svetingan Urugvajun testi savo darba ir vesti bend ra músu kova uz Lietuvos isvadavima.

Sios vakarienės rengėjams ir jos dalyviams tariame lietuviska aciú.

Dr. K. Grauzinis su zmona.

VISUOTINIS NARIU SUSIRINKIMAS

Sekmadieni, birzelio men. 29 d. 1947 m. 3 val. po pietu ívyks vísuotínís Urugvajaus Líetuvíu Kultúros Draugíjos naríu susírínkímas, savo patalpose, c. Río de Janeíro 4001. Vílla del Cerro.

Kadangí bus svarstoma ypatíngos svarbos reikalaí, todel vísu naríu dalyvavímas bútínas ír punktualus.

Valdyba.

— ISEIVU DIENA —

Sestadieny, liepos mén. 12 d. 1947 mt. 8 val. vakaro, Urugvajaus Lietuviu Kultúros Draugijos patalpose: c. Rio de Janeiro 4001, Ivyks grandiozinis Iseiviu Dienos, arba lietuviu tautos didvyriu Dariaus ir Giréno minéjimas.

Dainos ir Meno Draugija ruosia ypatingai didele ir idomia programa. Bus suvaidinta labai idomi komedija «Moterims Neissimeluosi». Taip pat bus daug kitu ivairumu. Sokiams gros didelis ir modernus orkestras. Visi lietuviai ruoskimés dalyvauti.

Iseivis.

MOTINOS DIENA PRALEIDUS

Kaip ir kiekvienais metais, Kultúros Drau gija ir siemet surenge grazu Motinos Dienos minéjima, kuris ivyko geguzés men. 25 d. ir visais atzvilgiais puikiai pasiseké. Sveciu buvo nepaprastai daug. Jaunieji vytieciai artistai prog rama taip pat meniskai ispildé. Minéjima pager bé savo atsilankymu Lietuvos Ministras Dr. K. Grauzinis su seima, o ponia L. Grauziniené pasaké turininga, tai dienai pritaikyta kalba. Pasaké turininga kalba ir «L. L.» redaktorius J. Jazauskas bei kiti. Minéjimas praejo graziai, lietuviskai ir didingai.

LIETUVIU RADIJO VALANDA

Sekmadieni, birzelio mén. 29 d. s. m. nuo 11 val. dienos bus transliuojamas lietuviskas radijo pusvalandis is zinomos Montevideo radijo stoties — C. X. 24. — La Voz del Aire. Bus kalbos, dainos, muzika ir deklamacijos.

Lygiai 11 val. dienos pasukite radijo apa ratus ir isklausykite si idomu pusvalandi.

GEDULO DIENA PRALEIDUS

Sekmadieni, birzelio 15 d. s m., Kultúros Draugijos rúpesciu buvo surengtas Lietuvos Gedulo minéjimas arba 7 metu sukaktis, kaíp bolsevikai jéga okupave naikina Lietuva.

Akta atidaré ir ji vedé draugijos pirmininkas p. Mykolas Sveciulis, kuris po atidary mo zodzio paprasé sale sugiedoti Tautos Himna. Turiningas ir momentui pritaikytas kalbas pasaké Lietuvos Pasiuntinybés atstovas p. A. Grisonas, Dr. Pranas Sacikauskas, draugijos izdininkas p. Antanas Brazys, Dainos ir Meno draugijos atstové p-lé Leokadija Mockeviciuté ir Jaunalietuviu Draugijos astovas p. Edvardas Grébliúnas.

Kalbu protarpiais jautriai deklamavo zino mi músu kolonijos deklamatoriai p-lé Hortensia Bartnikaityté ir p. Edv. Grébliúnas.

Véliau, draugijos sekretorius p. Alfonsas Klimas patieké susirinkusiems rezoliucija dél Urugvajaus lietuviu nusistatymo, link dabartinés padéties Lietuvoje ir kovos uz jos laisve. Susirinkimas vienbalsiai ir entuziastiniai rezoliucija priémé. Minéjimas visaip pasiseké. Jis paliké Urugvajaus lietuviu dvasia ir sustiprino ryztuma kovoti, kol Lietuva neatgaus savo nepriklausomybés.

Rezoliucija bus paskelbta vietos spaudoje ir pasiústa atatinkamoms tarptautinéms istaigoms.

RETAS SVETYS

Vykdamas is Italijos i Argentina, buvo porai dienu apsistojes Montevideo zinomas músu poetas Juozas Kékstas. Pasinaudodamas ta proga jis aplanké Lietuvos Pasiuntinybe, kolonijos kapeliona gerb. kun. Stan. Grigaliúna ir lydimas draugijos pirmininko p. Mykolo Sveciulio bei «L. L.» redaktoriaus p. Juliaus Jazausko, músu redakcija ir nekuriuos lietuvius biznierius, profesionalus ir veikéjus.

BOLSEVIKAI PARDUODA NAMUS

Is tikru saltiniu patyrém, kad lietuvisku komunistu vadai jau iesko parduoti namus Agraciadoj. Apsiziúrékit lietuviai, kurie buvote skoline pinigu, nes sitie svieto lygintojai gali dailiai jusu centus socializuoti.

Kun. Mecislovas Puscius S. S.

Lietuvis dvasininkas apastalaujantis netoli Pietu Asigalio, urio straipsni talpiname siame «Laisvosios Lietuvos» numeryje, kaipo rimta ir objektinga nuomone, apie músu zurnalo pasirinkta krypti.

TIRIA PARDAVIKU PARASUS

Lietuvos pardavikai Urugvajuje, apmokami NKVD budeliu rinko cia parasus pries Lietuvos Nepriklausomybe ir jos Pasiuntinybe Pietu Amerikai. Sitais, Agraciados kislingu zygiais sus rúpino ir atatinkamos istaigos. Surinkti parasai pradeti tikrinti. Ju pilnas sarasas yra matytas ir músu, kad isaiskinus kas tokie ir Urugvajaus valstybes tvarka nepasitenkina.

Sekanciame numery, apie tuos parasus mes pasisakysime placiau kaip ir apie daugeli ten figuruojanciu tipu, kuriuos Agraciados klika padare «Letuviais». Tenai yra net ir mazu kudykiu neva parasu.

TINTORERÍA «DEL PARQUE»

de

Clemente Vidzius

Vísu rúsiu rúbu valymas ir dazymas. Skrybeliu reformavimas. Nepastebimas uzadymas. Darbas paimamas is namu ir pristatomas i namus. Lietuviams nuolaidos.

Calle Libertad 2378.

Montevideo.

Is kairés i desine sédi: Regina Minetaité, poetas Juozas Kékstas, Alba Grigaité ir Kultúros Draugijos pirmininkas Mykolas Sveciulis.
Is kairés i desine stovi: Jonas Vuljevas, «Laisvosios Lietuvos» redaktorius Julius Jazauskas, draugijos darbuotojas Antanas Stendelis ir draugijos dramos mokytojas rezisorius Stasys Bartnikaitis. Nuotrauka padaryta p. St. Bartnikaicio namuose, kai poetas juos aplanké pravaziuodamas i Buenos Aires.

Argentinos Lietuviai

UZUOJAUTA

Vaclovui ir Juozui Rymavyciams, velionies zmonai ir súneliui reiskiame gilia uzuojauta, mirus ju mylimam broliukui Stanislovui Rymaviciui.

Jurgis ir Danuté
Gilvydziai.

ISEIVIU DIENA

Lietuvai Islaisvinti Centras Argentinoje ruosia dídeli ir idomu Iseivíu Dienos, arba Dariaus - Giréno tragedijos 15 metu sukakties minéjima. Minéjimas ivyks sekmadieni, liepos mén. 20 d. 1947 mt. 17 val. Lietuviu Mokyklos saléje.

Minéjimas prasídés 10.30 val. iskilmingomis pamaldomis uz Lietuvos didvyrius, lietuviu Ausros Vartu parapijos baznycioje, o pilietinis aktas 17 val. Lietuviu Mokyklos saléje. Kalbés zymús kalbétojai, nesenai atvyke is Lietuvos ir dainuos Sv. Cecilijos choras. Ruoskimés visi dalyvauti.

PADÉKA

Moteru ir Mergaiciu Draugijos «Biruté» valdyba sírdingai dékoja visiems prisidéjusiems prie sekmingo Motinos Dienos minéjimo. Butent: kun. A. Griausliui, A. Kindurytei uz paskaita, rezisoriui Valantinavíciui, B. Verbickui, M. Mísiunaitei, E. Grigaliunaítei, A. Zekytei, B. Bíuntaítytei, J. Prakapaitei, ponei Jakubkienei ir A. Maciuliui, taip graziai atlikusiems savo roles.

Ponui Rymaviciui ir visiems choristams uz grazias ir jaudínancias dainas. Gerb. tévui Sapliui, p-lei A. Kindurytei ir ju padéjéjams uz programu paisyma, kaip ir vísoms viesnioms bei sveciams, sírdingai aciú.

Valdyba.

NAUJA KNYGA

Lietuvai Islaisvínti Centras Argentinoje nesenai isleido nauja, didoka ir siuo momentu ypatingai vertinga knyga ispanu kalba, «Detras de la Cortina de Hierro».

Knygoje telpa daug aktualés, Lietuvos byla lieciancios medzíagos ir dokumentu. Lietuviai patriotai turi ateíti Centrui i talka, kad si knyga kuoplacíau bútu paskleista sio kontinento italkinguose zmonése.

LIETUVOS MINISTRO ISLEISTUVÉS

Balandzio mén. 17 d. Argentinos lietuviams buvo skaudi diena, nes ta diena jie turéjo atsiskírtí su savo kolonijos vadu gerb. Lietuvos Ministru Pietu Amerikai Dr. K. Grauziniu. Nors isleistuvéms skirtoji diena buvo ir darbo diena, taciau dalyviai sausakimsai uzpildé erdvias Lietuviu Mokyklos patalpas.

Prie milzinisko ir valgiais gaasaus stalo kalbas pasaké: Rengimo Komiteto pirmininkas p. Gilvydis, L. I. Centro pirmininkas p. Ig. Padvalskis, kun. Griauslys, p. Gasevicius, muzikas V. Rymavicius, Moteru ir Mergaiciu pirmininké ponia Santariené, ponia Ryseliené, kun. Vengras ir kití. Laike vaisiu, p. Gilvydis iteiké p. Ministrui simboline Argentinos lietuviu koloníjos dovanéle atminciai.

Véliau Sv. Cecilijos choras ir visa publika sugiedojo Lietuvos Himna ir Ilgiausiu Metu. Baigus chorui grazia, drasinancia ir kovoti skatinancia kalba pasaké Ministras Dr. Grauzínis. Jo kalbai publika sauké valio, kaip ir ponios L. Grauzinienés kalbai. Ypatingai jaudinancia kalba pasaké Dr. Kairelis.

Isleistuvése dalyvavo labai daug koloníjos bei is Lietuvos atvykusiu zymiu asmenu. Taip pat dalyvavo grazus búrys Berisso lietuviu.

Balandzio 22 d., prie laivo susirinko labai gausus lietuviu búrys, palydéti pona Ministeri i nauja rezidencijos vieta. Ponas Ministeris ir jo sekretorius p. A. Grisonas buvo gausiai apdovanoti gyvomis gélémis ir lietuvisku valio i laísvojo Urugvajaus graziaja sostine Montevideo.

Tautietis.

Šaipoku Kampelis

MASKVOS DAVATKĖLĖ

As jums padainuosiu,
Linksma dainuskėle,
Apie Roze skaiscia —
Maskvos davatkėle.

Ji gyvena Cerroj,
«Darba» vis dalina
Ir kasdiena meldzias
Uz Osip Stalina.

Su drauge Maksviene,
Cerro gatves tašė
Ir uzu kacapus
Pasirasyt prasė.

Auku negailėjo —
Davė kiek turėjo
Ir su Agotėle
I ruski ziūrėjo.

Ryta atsikėlus,
«Darbui» pliotkus gaudo —
Garbina burliokus,
Kad lietuvius saudo,

Garbina ji Strinski,
Subata, Varvucka,
Leiba Kerbelinska —
Raudona Raukucka.

Kadangi Rozytė,
Taip pasidarbavo,
Tai ji aktivystės
Garsu varda gavo.

Gyvai jai paminkla
Jau zadam statyti —
Kūji ir pjautuva,
Virsuj pakabyti.

Aukas rinks kacapai,
Biznio bus lik kaklo.
O iuk mūsu tarpe
Dauguma yr aklu.

Rozei davatkėlei,
Ruskiu patriotei,
Bus smagu gyventi —
Gruzina godoti.

Pagal Pūstapėdi, padainavo tarybu Lietuvos liaudies poetas Sliomkė Kazerman.

EXTA TELEGRAMOS

Saipoku telegrafo agentūra «Linksma» pagal reporteriu patiektas zinias pranesa:

— Majoras Rosikas atidarė nauja fronta miesto centre ir enkavedistiniai ispylė kaili «Ne darbo» redaktoriui Jurgiui Jarmalioniui, kam tas isskutes is Rosiko knygu pora licbu ir pavoges apie 1000 mangu. Jarmalionis aiskinasi, kad jis kaipo tikras bolsevikas naikines kapitala, bet Rosikas sutinkas tik kitu kapitala naikinti, o jo ne. Laukiama didelio susirėmimo Desgraciados pasiūrėj.

— Mazakraujystė uzpuolė «drauga» ir mūsu vada Gorila Arielkina. Buoziu daktaras pasakė, kad reikia bolsevikiu pieno. Tai gi istikima Stalino davatka Agota Maksutienė atidarė pienine. Be jos, i pienine savanorėmis istoje Dukmienė, Čiulpikaitė, Matkuleviciutė ir kontrolierius Laptiov Laptinskas.

— Abrabirbicinskas, Bordeika, Ragaukas ir Raukuckienė sudarė kvarteta ir per radijosiu linksmins draugus dainuodami:

«Ėdam duona Urugvajaus,
Bet Kremliui tarnaujam,
Sita valdzia ignoruojam —
Stalinui bernaujam.

SEPTYNI URUGVAJAUS LIETUVIU KOMUNISTU GRIEKAI DIDIEJI:

1	Puikybė	Varvuckas
2	Godumas	Jurgis Jarmalionis.
3	Necistata	Matkuleviciutė.
4	Pavydas	Berlinkeris.
5	Rūstybė	Ragakauskas
6	Apsiryjimas	Čaplikovas.
7	Tingėjimas	Abrabirbicinskas.

Bolseviku Himnas.

Tegul brolius mūsu glaudzia
Stalino malonė.
Jis apmoka i Sibira
Tolima kelione.

Mes Judosiai Lietuvos
Prie Stalino visados:
Klupėsim, tupėsim, jo vyzu ziūrėsim.

Bodega y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

Vino Natural

REDENCION MELILLA

Tel. 22 00 35

Visi lietuviai tik cia perka, nes duodama gera preké. ekonominé kaina ir skubus bei mandagus patarnavimas.

LIBRERIA y JUGUETERIA

SELECTO

— de —

HOSMAR GERIN

Calle GRECIA 4215 — Cerro

Al lado del Cine

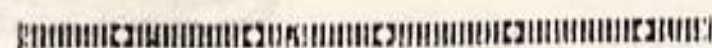
Ofrece toda su mercaderia a un 30% de rebaja a los suscriptores de esta revista. Libros castellanos y extranjeros

ANELE RAULUSKEVICIENE

Didelio pasirinkimo, pigiu kainu bei mandagaus patarnávimo, visu rusiu maisto produktu krautuvé. — Lietuviai prasomi uzeiti persitikrinimui

Calle BOGOTA 3217 — Cerro

Kaunas

PIENINE IR ALINE
ANDRIAUS ALEKNOS

Calle BOGOTA 4001 esq. Bélgica
CERRO

Visuomet sviezi produktai, ekonomiskos kainos, skubus patarnavimas
Pasitikrinkit

DIPLOMUOTAS LIETUVIS SIUVEJAS

MOTIEJUS BOLIAUSKAS

Calle Francisco Tajes 1195 P. 2 Ap. 7

Siuvama visu rusiu, rubai, geriausiu medziagu ir pagal paskutinius madu reikalavimus. — Savas pas sava, nes rasite garantuota darba ir ekonomiska kaina

RESTAURANT Y PENSION

Gran Bretaña

JOUZAS RAMONAS

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvaziuojantiems is Argentinos. Sveikas valgis. — Svarios lovos pavieniam ir erdvus kambariai seimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

Teléfono: 8 39 05 Montevideo

KRAUTUVÉ IR BARAS

JONO GRAMOSAUSKO

Calle PERU 1992 — Villa del Cerro

Pirmos rusies viso maisto productai ir sviezios darzovés bei vasiai — Vietos visu rusiu gerimai — Pigios kainos — Skubus ir saziningas patarnavimas.
Perstikrinkite

Casa LIRA

1926 metais apdovanota aukso medaliu — Tarptaltinėj Parodoj Lietuvoje. — Visu rusiu pianu taisymas, sustygavimas, nauju darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos. Savininkas Antanas Dambrauskas

SAN JOSE 1015 Tel.: 8 36 33

FUNDICION PARDO

Fundición de Bronce Mecánico
Aluminio y Herrajes en General.
Sección Mecánica y Estampados
Matrices de Todas Claces y
Para Toda Industria

Eduardo Jusys

MOLINOS DE RAFFO 473
Teléfono: 22 53 05 Montevideo

GRECIA 3432 - CERRO - Tel.: 22 10 54

Savininkas, Stasys Bartnikaitis

PETRAS J. JASINSKAS

Lietuvis Statybininkas
Calle JAPON 2084 — Cerro
Montevideo

Lietuviams Nuolaidos.

Pr. Riboco ir Airzersteino

MENISKU ODOS ISDIRBINIU
Fabrikas
Calle RIO BRANCO 1102

Visoki meniski odos isdirbiniai parduodami urmu ir pavieniai. — Lietuviams daromos especialés nuolaidos

PRANO STANEVICIAUS

KRATUVE - BARAS - PIENINE
Geros prekés. Ekonomiskas kainos

Calle GRECIA 4200. — Villa del Cerro

IMAN

ADOLFAS KAUŠINIS

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties Teises. Atlieka: Visus elektros irengimus ir pataisymus Lietuviams Didelis Nuolaidos

Calle SAN JOSE 1088 Tel.: 8 79 56

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

ANDES

— de —
ANTONIO YANKUS
ANDES 1257 — Tel.: 8 18 03

Moteru ir vyru rubu valymas — Visu rusiu skrybeliu valymas ir reformas. — Kostiumu ir paltu isvertimas. — Lietuviams nuolaida